

Sygn. akt VII U 2682/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 marca 2016 r. w Lublinie

sprawy S. H. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. H. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 19 listopada 2014 roku, znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala S. H. (1) prawo do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt VII U 2682/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2014 roku, Znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił S. H. (1) prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ emerytalny odmówił ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k. 15 akta emerytalne).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. H. (1) domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury (odwołanie – k. 2 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wnosił o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 4 v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

S. H. (1), urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ decyzją z dnia 19 listopada 2014 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat oraz 1-go dnia tj. 25 lat, 9 miesięcy i 28 dni okresów składkowych oraz 2 miesięcy i 3 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych (karta przebiegu zatrudnienia - k. 14 a.e.; decyzja - k. 15 a.e.).

Zakład nie uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w B. od 1 czerwca 1973 roku do 30 kwietnia 1984 roku, od 1 maja 1984 roku do 31 sierpnia 1985 roku oraz od 1 września 1985 roku do 31 grudnia 1998 roku, gdyż pomiędzy świadectwami pracy w szczególnych warunkach a świadectwem pracy z dn. 30 kwietnia 2002 roku występują rozbieżności w okresach pracy i zajmowanych stanowiskach w szczególnych warunkach.

W tym stanie rzeczy wydana została ostatnia decyzja z dnia 19 listopada 2014 roku.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (k. 23) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy S. H. (1) (protokół – k. 12 v. - 13 a.s., 35 v. a.s. oraz 44 v. – 45 a.s.) oraz świadków J. W. (protokół – k. 34 v. – 35 a.s.) i J. C. (protokół – 35 – 35 v. a.s.).

S. H. (1) w okresie od 8 stycznia 1973 roku do 30 kwietnia 2002 roku był zatrudniony w Zakładzie (...) w B. (świadectwo pracy z 30 kwietnia 2002 roku – akta osobowe w kopercie – k. 23 a.s.).

Wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia swoje obowiązki wykonywał na dziale wykańczalni. W hali w której pracował skarżący znajdowały się pralnie, suszarki, folusze, karbonizarka, postrzygarki, prasy, draparki oraz maszyny składające tkaniny. W ramach swojego zatrudnienia skarżący przewoził tkaniny z suszarek na dekatURY, z dekatURY na postrzygarki oraz do rozkładania. W omawianym zakładzie pracy produkowane były tkaniny m.in. z przędzy naturalnej i sztucznej oraz wełny. Wełniane tkaniny przechodziły przez proces karbonizacji - wypalania zanieczyszczeń zwierzęcych, co odbywało to się w temperaturze około 130 stopni. Dekatura polegała na uszlachetnianiu tkaniny pod wpływem pary, nadawaniu miękkości tkaniny i nabłyszczaniu tkaniny. Wnioskodawca wykonywał wszystkie w/w czynności (zeznania wnioskodawcy – k. 12 v. - 13 a.s., 35 v. a.s. oraz 44 v. – 45 a.s., zeznania świadka J. W. – k. 34 v. – 35 a.s., świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych – k. 6a, 7 a.e., zeznania świadka J. C. – k. 35 – 35 v. a.s.)

S. H. (1) pracował również jako składacz. Praca ta polegała na nawijaniu gotowej tkaniny na tuleje. Następnie wnioskodawca od 1 maja 1984 roku został przeniesiony na stanowisko pracza. Do obowiązków skarżącego należało wówczas wypieranie plam z tkanin. Zanieczyszczoną tkaninę doszywało się do maszyny, która przeciągała tkaninę przez specjalne wanny. Następnie tkanina transportowana była do suszenia. Przy praniu używane były środki chemiczne, które wnioskodawca rozrabiał i wlewał do wanien (zeznania wnioskodawcy – k. 12 v. - 13 a.s., 35 v. a.s. oraz 44 v. – 45 a.s., zeznania świadka J. W. – k. 34 v. – 35 a.s., świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych – k. 6a, 7 a.e., zeznania świadka J. C. – k. 35 – 35 v. a.s.)

S. H. (2) od dnia 1 września 1985 roku został przeniesiony na stanowisko foluszniak. Do obowiązków wnioskodawcy należało spilśnianie tkanin wełnianych. Polegało to na wkładaniu tkaniny w folusz - maszynę do folowania. Następnie dodawane były środki chemiczne folujące. Po zakończeniu procesu spilśniania tkanina wyciągana była z maszyny i taflowana na palety. Skarżący na powyższym stanowisku zatrudniony był do 31 października 2000 roku. W środowisku pracy wnioskodawcy panowało duże zapylenie oraz hałas (zeznania wnioskodawcy – k. 12 v. - 13 a.s., 35 v. a.s. oraz 44 v. – 45 a.s., zeznania świadka J. W. – k. 34 v. – 35 a.s., J. C. – k. 35 – 35 v. a.s., świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych – k. 9 a.e.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., pracowali na analogicznych stanowiskach i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd obdarzył w całości wiarą zeznania zeznających w sprawie świadków.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia. Ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron, nie budziły one również wątpliwości Sądu. Na podstawie tych dokumentów w powiązaniu z zeznaniami wnioskodawcy i świadków, możliwe było ustalenie okresów pracy i zakresu obowiązków skarżącego. Wobec poczynionych przez Sąd ustaleń należało uznać, iż wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych od początku swojego zatrudnienia czyli od 8 stycznia 1973 roku, a nie jak zostało wskazane w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach od 1 czerwca 1973 roku i w tym zakresie Sąd nie dał wiary temu dokumentowi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. H. (1) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, póź. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według przepisu § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury S. H. (1) musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
 - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący nie był i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ukończył obniżony do 60 lat wiek emerytalny i na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie spornego okresu zatrudnienia Zakładzie (...) można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu emerytalnego o przyznanie świadczenia przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na potwierdzenie tej okoliczności, które zostały zakwestionowane przez organ rentowy z przyczyn formalnych.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieściśłości w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić w sposób pewny, że S. H. (1) wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych przez okres zatrudnienia w Zakładzie (...) w B. w okresie od 8 stycznia 1973 roku do 31 grudnia 1998 roku zaś czynności wykonywane przez wnioskodawcę w wyżej wskazanym okresie odpowiadają rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział VII „w przemyśle lekkim”, poz. 4 „prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

Odnośnie uznanych okresów pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Uznając wyżej wskazane okresy jako okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż przekraczają one ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach i łącznie wynoszą 25 lat, 11 miesięcy i 24 dni.

Jak zatem wynika z poczynionych ustaleń S. H. (1) legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył (...) lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat. Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...) roku, to jest od dnia złożenia wniosku o przyznanie emerytury.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.